

ingediend op **1114** (2021-2022) – Nr. 3
28 februari 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Jo Brouns

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse decreten
naar aanleiding van de oprichting
van het Agentschap Justitie en Handhaving

Documenten in het dossier:

1114 (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Liesbeth Homans, Lorin Parys, Sarah Smeyers, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Stijn De Roo;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.....	4
II.	Bespreking.....	5
1.	Eerste besprekingsronde.....	5
1.1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	5
1.1.1.	Tussenkomsst van Jo Brouns.....	5
1.1.2.	Tussenkomsst van Adeline Blancquaert.....	5
1.1.3.	Tussenkomsst van Ludwig Vandenhove.....	6
1.1.4.	Tussenkomsst van Maaïke De Vreese.....	7
1.1.5.	Tussenkomsst van Katrien Schryvers.....	8
1.1.6.	Tussenkomsst van Celia Groothedde.....	8
1.1.7.	Aanvullende tussenkomsst van Adeline Blancquaert.....	9
1.2.	Antwoorden van minister Zuhail Demir.....	10
2.	Tweede besprekingsronde.....	12
2.1.	Replieken van de leden.....	12
2.1.1.	Repliek van Adeline Blancquaert.....	12
2.1.2.	Repliek van Celia Groothedde.....	13
2.1.3.	Repliek van Maaïke De Vreese.....	14
2.1.4.	Repliek van Ludwig Vandenhove.....	14
2.1.5.	Aanvullende repliek van Celia Groothedde.....	14
2.1.6.	Aanvullende repliek van Adeline Blancquaert.....	15
2.1.7.	Aanvullende repliek van Maaïke De Vreese.....	15
2.2.	Repliek van minister Zuhail Demir.....	16
2.3.	Slotrepliek van Celia Groothedde.....	17
III.	Stemmingen.....	17
1.	Artikelsgewijze stemming.....	17
2.	Stemming over het geheel.....	19
	Gebruikte afkortingen.....	20
	Tekst aangenomen door de commissie.....	21

In de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie werd op 15 februari 2022 het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving besproken. Het ontwerp van decreet werd toegelicht door minister Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme. Twee door de meerderheid ingediende amendementen tot rechtzetting van technische onvolkomenheden die in de tekst van het ontwerp van decreet waren gesloten, werden aangenomen.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Inleidende uiteenzetting door Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Minister *Zuhail Demir* schetst vooreerst de algemene opzet van het ontwerp van decreet. Het regelt met name de wijziging van diverse decreten in het kader van de oprichting van het intern verzelfstandigd Agentschap Justitie en Handhaving.

Op die manier worden enerzijds bestaande decreten in overeenstemming gebracht met het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving". Terwijl anderzijds ook van de gelegenheid is gebruikgemaakt om twee technische rechtzettingen door te voeren, respectievelijk in het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en in het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerste-lijnsbijstand.

De minister preciseert dat in het decreet betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden initieel bepaald werd dat er geanonimiseerde gegevens bijgehouden konden worden. Maar doordat dergelijke geanonimiseerde gegevens niet meer gekoppeld konden worden aan specifieke personen, waren ze eigenlijk ook niet meer nuttig voor het doel waarvoor men ze wilde gebruiken, namelijk het evalueren en bijsturen van het beleid rond onze hulp- en dienstverlening in de gevangenis. Daarom voorziet dit wijzigingsdecreet dat er nu van gepseudonimiseerde gegevens zal worden gebruikgemaakt. Via het gebruik van aanvullende gegevens zijn die immers wel terug te leiden tot bepaalde personen, waardoor ze wel bruikbaar zijn voor het evalueren en bijsturen van het beleid. Enkel een dergelijke werkwijze laat toe om echt evidencebased te werken.

In het decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerste-lijnsbijstand gaat het om een bepaling rond de juridische eerste-lijnsbijstand. Het is de bedoeling om met die bijstand zo toegankelijk mogelijk te zijn voor alle burgers, en in het bijzonder voor de meest kwetsbaren. Die kwetsbaarheid werd nader bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2021 over de juridische eerste-lijnsbijstand. De Raad van State liet in dat verband wel opmerken dat de delegatie om dit in het besluit van de Vlaamse Regering op te nemen, niet voorzien was in het decreet, en dat een verdere concretisering van die kwetsbaarheid wel nodig was. Daarom wordt nu via een wijzigingsbepaling in het voorliggende ontwerp van decreet voorzien in die delegatie. Op die manier wordt dus tegemoetgekomen aan het advies van de Raad van State.

II. Bespreking

1. Eerste besprekingsronde

1.1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1.1. *Tussenkomst van Jo Brouns*

Jo Brouns stelt vast dat Vlaanderen sinds de zesde staatshervorming bevoegd is voor een heel aantal belangrijke aangelegenheden met betrekking tot justitie. Sinds deze legislatuur is er voor de eerste keer ook een Vlaamse minister van Justitie. En via een interne reorganisatie beschikt Vlaanderen nu ook over een volledig nieuw Agentschap voor Justitie en Handhaving. Een heel aantal justitiële aangelegenheden die tot voor kort onder Welzijn vielen (zoals de justitiehuisen en het jeugddelinquentierecht), maar ook de handhaving en de bestuursrechtspraak komen nu onder een overkoepelend agentschap. Dat biedt niet alleen heel wat voordelen, maar houdt ook een aantal grote uitdagingen in. Veel van die aangelegenheden zijn immers uiterst gespecialiseerd en vereisen een bijzondere expertise.

Het lid heeft in dit verband een aantal heel specifieke vragen over de nieuwe organisatiestructuur. Zo had hij graag vernomen hoe de organisatie van het nieuwe agentschap is opgevat qua verdeling van de kernopdrachten. Meer bepaald vraagt hij hoe dat zich vertaalt in de onderverdelingen, de afdelingen en het bijhorende personeel. Met betrekking tot de bestuurlijke handhaving vraagt hij op welke manier die door de organisatie zal ingezet worden bij de aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Is er daarvoor gespecialiseerd personeel voorzien? Hoe zal de – uiterst belangrijke – informatie-uitwisseling met de lokale besturen en de andere betrokken overheden georganiseerd worden? Zal men effectief tot een geïntegreerde aanpak van die vorm van criminaliteit komen?

Veel instrumenten, concrete initiatieven en expertise inzake het veiligheidsbeleid situeren zich op het lokale niveau en in de ARIEC's. Momenteel bestaan die enkel in Antwerpen en Limburg, maar hopelijk zal de federale overheid ze verder uitrollen. Hoe zal ook die expertise worden meegenomen in de werking van het nieuwe agentschap? En waar situeren zich de verdere uitrol en opvolging van het bestuurlijk sanctieregister binnen dit agentschap? Wordt daarvoor in bijkomend personeel voorzien? En is er al duidelijkheid over wie en op welke manier men zal aansluiten op het bestuurlijk sanctieregister?

1.1.2. *Tussenkomst van Adeline Blancquaert*

Adeline Blancquaert stelt zich nogal wat vragen bij het voorliggende ontwerp van decreet. Volgens de memorie van toelichting zou het hier louter om juridisch-technische aanpassingen van bestaande decretale bepalingen gaan, in het kader van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving. Maar enkele zaken doen toch de wenkbrauwen fronsen.

Het lid heeft ten stelligste het gevoel dat hier een loopje wordt genomen met het parlement, teneinde de Vlaamse Regering steviger in het zadel te zetten. Minister Zuhair Demir haalde al in 2019 aan dat de oprichting van dit agentschap op haar prioriteitenlijst stond en dat het er hoe dan ook zou komen. Deze regering heeft met andere woorden al jaren tijd gehad om het wetgevende kader degelijk voor te bereiden. En desondanks slaagt men er niet in om dit tijdig en volledig af te leveren, zoals mag blijken uit de laattijdige amendementen van de meerderheid.

Ook de Vlaams Belangfractie heeft zich genoodzaakt gezien om twee amendementen in te dienen (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 2 en

4). Hiermee wil ze de verdere uitholling van de bevoegdheden van het parlement tegengaan. Het lid licht achtereenvolgens de twee amendementen toe.

De justitiehuisen vormen de essentiële basis voor wat de Vlaamse justitie betreft. In artikel 12 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt duidelijk dat de macht en het toezicht van het Vlaams Parlement op de territoriale organisatie van de justitiehuisstructuur in Vlaanderen volledig wordt onttrokken aan het Vlaams Parlement en wordt doorgeschoven richting Vlaamse Regering. Het gaat hier opnieuw om een uitholling van het parlement teneinde de Vlaamse Regering steviger in het zadel te zetten. Via amendement nr. 2 stelt de fractie van de spreekster dan ook voor om het artikel 12 in kwestie gewoon volledig te schrappen.

Eenzelfde verhaal voor wat artikel 14 van het ontwerp van decreet betreft. Ook daarop werd vanuit de Vlaams Belangfractie een amendement ingediend (amendement nr. 4), want weer worden de macht en het beslissingsrecht van het parlement beknot ten voordele van de regering. Aangezien het toezicht op de justitiehuisen al wordt geregeld in artikel 23 en 24 van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de eerstelijnsbijstand, is er geen reden om te voorzien in het artikel 14 van het voorliggende ontwerp van decreet. Er wordt daarom voorgesteld om ook dit artikel te schrappen.

Tot slot formuleert Adeline Blancquaert ook nog haar bedenkingen bij het afsluitende artikel 17, het inwerkingtredingsartikel, van het ontwerp van decreet. De leden van Vlaamse Regering wisten, zoals hoger al gezegd, al lang van tevoren dat er een nieuw Agentschap Justitie en Handhaving zou worden opgericht. Het zou hen dan ook gesierd hebben, en van professionaliteit en efficiëntie getuigd hebben, mocht men op zijn minst het hiervoor vereiste decretale kader op tijd en vooraf uitgevaardigd hebben. Nu heeft men eerst de organisatie opgericht, waardoor men op een knullige manier allerhande zaken op regelgevend vlak met terugwerkende kracht op orde moet zien te krijgen. Het lid laakt dit met terugwerkende kracht uitvaardigen van decretale bepalingen. Het betreft hier een praktijk die slechts in hoogst uitzonderlijke gevallen mag worden toegepast, aangezien zulks de rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van de regelgeving in het gedrang brengt. Een dergelijke handelwijze van de leden van de Vlaamse Regering is volgens het lid typerend voor de onprofessionele en knoeiboelachtige manier waarop deze regering haar beleid voert.

Afsluitend stelt de spreekster dat haar fractie ingeval van goedkeuring van amendement nr. 2 en 4, het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Bij ontstentenis daarvan zal haar fractie zich onthouden. Ze roept de andere fracties die de werking van het parlement hoog in het vaandel dragen en erop willen toezien dat de Vlaamse Regering de werking van het parlement niet verder zou uithollen, op om de amendementen van de Vlaams Belangfractie mee goed te keuren.

1.1.3. Tussenkoms van Ludwig Vandenhove

Ludwig Vandenhove vindt het ontwerp van decreet dat voorligt een positieve zaak. In principe zou het er immers moeten voor zorgen dat er meer en beter gehandhaafd wordt binnen Vlaanderen, iets waar de Vooruitfractie ten volle achter staat. Dat er minder versnippering zal zijn over de verschillende beleidsdomeinen en decreten heen, is een goede zaak.

Maar hoewel die betere coördinatie op zich dus een goede zaak is, heeft de spreker toch ook zijn bedenkingen bij de manier waarop de kwestie van de territoriale organisatie van de justitiehuisen wordt aangepakt. Bij de begrotingsbesprekingen in het najaar van 2021 was in dat verband – onder andere in antwoord op een vraag van hem – nog gesteld dat die territoriale organisatie zou worden opgenomen in het op stapel staande ontwerp van decreet. Nu blijkt men daarop te zijn

teruggekomen, ten voordele van opname in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering. Men onttrekt dit dus inderdaad aan de bevoegdheid van het Vlaams Parlement. Aangezien dit manifest geen louter technische kwestie is, had het lid graag van de minister vernomen wat de exacte beweegredenen, zowel inhoudelijk als politiek, hiervoor zijn.

Een tweede vraag en suggestie van het lid (die hij ook al te berde heeft gebracht bij de hoger al vernoemde bespreking van de uitgavenbegroting voor 2022) betreft de kwantitatieve component van het veiligheids- en handhavingsbeleid. Meer en meer wordt immers alles in cijfers uitgedrukt, met bijhorende te behalen doelstellingen. Minister Zuhail Demir stelde dat het nieuw op te richten agentschap ook met dergelijke doelen en doelstellingen zou moeten werken. In dat verband had het lid dan ook graag vernomen hoe men te werk zal gaan bij het verzamelen van de betreffende data. Verwijzend naar een vraag die hij nog maar recent stelde aan minister Ben Weyts over het aantal overtredingen op de regelgeving inzake dierenwelzijn, stelt het lid immers vast dat de beschikbare cijfergegevens totaal inadequaat zijn en ook binnenkomen langs allerhande kanalen. Dat is behoorlijk onrustwekkend. In welke mate en binnen welke timing meent de minister een degelijk dataverzamelingssysteem te kunnen opzetten met betrekking tot handhaving en categorieën van feiten? Goed beleid vereist immers dat men goede analyses kan maken en daarvoor zijn cijfers en data nodig. Hoe zal de minister haar collega's in de Vlaamse Regering ertoe kunnen bewegen hier ten volle aan mee te werken?

1.1.4. *Tussenkomen van Maaïke De Vreese*

Maaïke De Vreese constateert dat met het voorliggende ontwerp van decreet diverse al bestaande decreten in overeenstemming worden gebracht met de reorganisatie die plaatsvindt naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving. Het gaat daarbij vooral over technische aspecten, zoals correcte wijzigingen en preciseringen. Daarnaast is er ook sprake van twee kleine juridische reparaties in twee bestaande decreten, respectievelijk dat rond juridische eerste-lijnsbijstand en dat rond hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Ook daar gaat het echter niet over diepgaande of omvangrijke wijzigingen. Het lid spreekt daarbij – in tegenstelling tot Adeline Blancquaert – haar waardering uit voor het goede werk van de Vlaamse Regering en meer bepaald van de minister van Justitie in de voorbije jaren. De oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving in januari 2022 is alleszins geen geringe prestatie. Iedereen in dit parlement was er trouwens voor gewonnen om komaf te maken met de bestaande versnippering en alles mooi te bundelen.

De spreekster legt dan uit dat er op dit technische ontwerp van decreet toch nog twee amendementen werden ingediend vanuit de meerderheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 1 en 3). Men is er immers achter gekomen dat er nog een bepaling over het hoofd is gezien met betrekking tot een bevoegdheid die niet langer ressorteert onder de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dat wordt rechtgezet via amendement nr. 1 op artikel 5 van het ontwerp van decreet. De justitiehuisen worden hiermee onttrokken aan de adviesbevoegdheid van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het lid preciseert dat het hier louter de rechtzetting betreft van een vergetelheid in het ontwerp van decreet. Ten gronde verandert er niets.

Het tweede meerderheidsamendement, amendement nr. 3, heeft betrekking op artikel 14 van het ontwerp van decreet. Met dat artikel beoogt men een ruimere formulering van de rechtsgrond voor subsidiëring. Dat is nodig omdat de visie op de subsidiëring binnen de justitiehuisen is gewijzigd, zoals ook wordt uiteengezet in de artikelsgewijze toelichting. Per abuis is echter een verkeerde, uit het voorontwerp stammende artikeltekst in het ontwerp van decreet geslopen, waardoor het in het voorgestelde artikel 14 ten onrechte ging over een toezichtmechanisme. Met

het betreffende amendement van de meerderheid wordt nu dus gewoon de juiste tekst van artikel 14 opnieuw ingevoegd in het ontwerp van decreet. Het betreft dus louter de rechtzetting van een materiële vergissing.

1.1.5. *Tussenkomst van Katrien Schryvers*

Katrien Schryvers sluit zich ten algemenen titel aan bij de tussenkomst van haar fractiegenoot Jo Brouns over het belang van het nieuwe agentschap. Een en ander houdt ook de overheveling van bevoegdheden in vanuit het Departement Welzijn naar dit nieuwe agentschap. Ze wil dan ook heel specifiek ingaan op de band van hulpverlening en Welzijn met dit nieuwe, afzonderlijke agentschap, dat ook nog eens onder een afzonderlijke minister ressorteert. Die band tussen het justitiële gegeven en de hulpverlening en het Departement Welzijn blijft immers uitermate belangrijk. De beide aspecten moeten hand in hand met elkaar blijven gaan. Ze verwijst in dat verband naar een aantal quotes uit de conferentie die in de aanloop naar de hervorming van de justitiehuisen plaatsvond tijdens de vorige legislatuur. De uitdaging van de hervorming van de justitiehuisen werd toen omschreven als een zaak van het verder ontwikkelen van een welzijnsgerichte justitie. Ook vandaag blijft dat de grote uitdaging. Er waren toen ook justitieassistenten die het als volgt uitdrukten: "Onze taakstelling moet erin bestaan te streven naar een veiligere samenleving door in te werken op achterliggende problemen op diverse levensdomeinen." Overigens zijn en blijven de positie en de taak van de justitie-assistent tot op vandaag ook uniek: "De justitieassistent is een actieve bruggenbouwer tussen de justitiële wereld en de wereld van welzijn en hulpverlening. Hij combineert controle en begeleiding en hij werkt op het tempo en op maat van de cliënt." De spreekster drukt er haar bekommernis over uit dat hier blijvend aandacht voor zou blijven bestaan. Naast bestraffing, moet er ook steeds de nodige aandacht zijn voor het traject van hulpverlening en begeleiding.

Katrien Schryvers stelt verder vast dat de territoriale organisatie van de justitiehuisen zal worden geregeld met een besluit van de Vlaamse Regering. Van de minister had ze graag vernomen of dit besluit al in voorbereiding is. Ook voor wat de antennes van de justitiehuisen betreft had ze graag vernomen wanneer er duidelijkheid zal worden geschapen.

1.1.6. *Tussenkomst van Celia Groothedde*

Celia Groothedde stelt dat Groen toch enige kritiek heeft op het voorliggende ontwerp van decreet. De kritiek situeert zich op drie vlakken en is ook behoorlijk principieel van aard. Allicht zal er dus geen compromis met de minister mogelijk zijn. Men vertrekt nu eenmaal van een erg verschillend wereldbeeld. Het is belangrijk om daarbij kritisch te zijn, aangezien wat hier nu voorligt wel degelijk inhoudelijke, financiële en menselijke gevolgen zal hebben.

In de aanloop naar de oprichting van het agentschap, heeft de minister steeds geponeerd dat ze een coherent beleid tot stand wilde brengen. Op het eerste gezicht zit er logica in deze retoriek. Bij nader toezien wordt die retoriek echter niet waargemaakt, en creëert ze zelfs bijkomende pijnpunten. Een tweede hiermee gelieerd inhoudelijk punt van kritiek is dat door de oprichting van dit agentschap de preventie en sensibilisering juist meer buiten het zicht blijven. En ten derde is er natuurlijk ook nog de zware investering die gepaard gaat met de oprichting van dit agentschap – en dit net op een moment dat de Vlaamse Regering zelf pleit voor de nodige voorzichtigheid qua uitgaven.

Volgens Groen waren een betere samenwerking en een betere synergie ook mogelijk geweest binnen het bestaande kader. Als alle plannen die momenteel leven rond het agentschap worden doorgevoerd, zullen noodzakelijkerwijze ook een aantal welzijnsbevoegdheden versnipperd raken – iets waarvan de vorige spreekster zich

terdege bewust lijkt te zijn. Dat zal een welzijnsgerichte Vlaamse justitie bepaald niet makkelijker maken. Dat geldt heel in het bijzonder voor de jeugddelinquentie en de jeugdhulp, maar ook voor zaken als seksueel geweld, slachtofferbejegening, daderopvolging en gendergerelateerd geweld. Op al die domeinen blijven preventie en sensibilisering uiterst belangrijke principes. Maar de minister gaat er, luidens haar antwoorden op eerdere vragen, van uit dat preventieve aspecten zich binnen de domeinen Welzijn of zelfs Onderwijs blijven situeren. Dat doet afbreuk aan de coherentie die men nastreeft, en leidt zelfs tot het ontstaan van een pijnlijke blinde vlek qua financiering en qua versnippering. Zo iets zal volgens de spreekster misschien wel leiden tot meer straffen, maar niet noodzakelijk tot het voorkomen van misdrijven. Dat laatste zou toch de eerste bezorgdheid moeten zijn van een goed beleid op dit domein.

Groen vreest dan ook dat er hier een dure beslissing genomen wordt die niet tot meer coherentie zal leiden. Het lid ontkent daarbij niet dat de minister op bepaalde punten wel degelijk van de nodige daadkracht getuigt. Op bepaalde diensten heeft ze voor een versterking van het personeel gezorgd, ze heeft knopen doorgehakt bij beslissingen die al lang op zich lieten wachten, en ze is ook ingestapt in het nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld dat op een interfederale manier wordt ingevuld. Voor geen van de voornoemde beslissingen is echter een apart agentschap vereist. Het enige dat nodig is, is politieke wil en de bereidheid om te investeren.

Ten gronde heeft Celia Groothedde er problemen mee dat er zo sterk wordt ingezet op ingrijpen op het moment van bestraffing. Volgens haar kunnen er immers heel veel wandaden worden voorkomen door meer in te zetten op een efficiënt preventiebeleid. Vlaanderen schiet op dit vlak zwaar tekort. De minister heeft in dat verband in diverse opiniestukken overigens grif toegegeven dat deze beslissing in essentie politiek is en gebeurt ter voorbereiding van een mogelijke staats-hervorming. Voor die eventualiteit heeft men dan toch zomaar 62 miljoen euro veil. Dat geld had men veel beter kunnen gebruiken om te investeren in wachtlijsten, in jeugdhulp, in kinder- en jeugd welzijnswerk, in geestelijke gezondheidszorg. Ook in de pers zijn overigens berichten verschenen die erop wezen dat het om een uitermate politieke beslissing gaat. Als het de minister menens is met haar intentie om de bestaande wachtlijsten weg te werken, kon ze andere zaken gerealiseerd hebben met dat geld. Er zijn immers wel degelijk wachtlijsten in de jeugdhulp, in de kinderopvang, in de geestelijke gezondheidszorg voor jongeren enzovoort. Daar had men, met de nodige investeringen, heel wat mensen kunnen helpen.

Dat men hier uitdrukkelijk niet voor gekozen heeft, zal allicht ook mogen blijken uit wie er benoemd zal worden als hoofd van het nieuwe agentschap. Dit agentschap is immers een machtskeuze. In die – dure – keuze, kan Groen zich niet terugvinden.

1.1.7. Aanvullende tussenkomst van Adeline Blancquaert

Adeline Blancquaert wijst erop dat het bij dit ontwerp van decreet, in tegenstelling tot wat Maaïke De Vreese in haar tussenkomst beweerde, zeker niet louter om technische aanpassingen gaat. Evenmin gaat het hier over het al dan niet voorstander zijn van een apart agentschap. Die kwestie is eerder al uitgebreid besproken binnen deze commissie.

Ook wil ze geenszins ontkennen dat minister Zuhail Demir al verschillende stappen in de goede richting heeft gezet. Er zullen natuurlijk nog veel meer stappen moeten worden gezet, maar daar zal vanuit dit parlement ook genoeg op aangedrongen worden. Ook mag een en ander geen excuus vormen om een loopje te nemen met de werking van het parlement. Een inperking van de parlementaire bevoegdheden ten gunste van de Vlaamse Regering, kan alleszins bezwaarlijk als een louter technische kwestie worden afgedaan. Het gaat integendeel over een wezenlijke kwestie

die een parlamentslid niet zomaar over zijn kant mag laten gaan. Van Maaïke De Vreese had ze dan ook meer weerwerk verwacht.

1.2. Antwoorden van minister Zuhâl Demir

Minister *Zuhâl Demir* heeft heel wat onterechte kritiek gehoord, die ze wenst te weerleggen. Ter attentie van Adeline Blancquaert stelt ze vooreerst dat het hierbij absoluut niet gaat over het beknotten van de macht van het parlement. Wat hier gebeurt vormt een correcte toepassing van artikel 87, §1, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. Daar staat duidelijk vermeld dat het aan de Vlaamse Regering toekomt om haar eigen diensten te organiseren. De Raad van State heeft dit ook meermaals bevestigd in zijn adviespraktijk. Het is daarom aan de Vlaamse Regering, en niet aan het Vlaams Parlement, om de territoriale organisatie van de justitiehuisen te regelen. Dat is ook uitdrukkelijk zo terug te vinden in de uitleg bij dit artikel in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

De minister geeft in dat verband nog mee dat er ondertussen ook al een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet over de justitiehuisen voor advies bij de Raad van State ligt. De territoriale organisatie van de justitiehuisen is daarin opgenomen en stemt volledig overeen met de regeling die al in het decreet over de justitiehuisen was opgenomen. Aangezien er in inhoudelijk opzicht dus geen wijziging wordt doorgevoerd, betreft het hier eigenlijk een louter wetgevingstechnische aanpassing. Daarom werd het aanvaardbaar geacht om dit ook mee op te nemen in het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving. Minister Zuhâl Demir preciseert verder dat in het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid vervat zit om antennes op te richten bij de justitiehuisen om de toegankelijkheid en de nabijheid van de justitiehuisen te garanderen.

De basis voor dit optreden van de Vlaamse Regering is, zoals gezegd, te vinden in artikel 87, §1, van de BWHI, waar voorzien wordt dat iedere gemeenschaps- of gewestregering over een eigen administratie, eigen instellingen en ook eigen personeel beschikt. De Vlaamse Regering blijft in dezen dus wel degelijk ten volle binnen haar bevoegdheid. Voor de minister is het dan ook duidelijk dat wie het anders beweert gewoon mist spuit en loze verdachtmakingen lanceert. Dat is niet de manier waarop zij wenst te werken.

Verder kan de minister zich volledig terugvinden in amendement nr. 3 van de meerderheid dat ertoe strekt om de abusievelijk in het ontwerp van decreet opgenomen tekst (die over toezicht gaat) te vervangen door de correcte tekst van decreetsartikel 14 (die over subsidiëring gaat). Via dit artikel 14 van het ontwerp van wijzigingsdecreet wordt artikel 21 van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand vervangen. Bedoeling is om hiermee een goede rechtsgrond te creëren voor de subsidiëring van de partners die betrokken zijn bij de strafuitvoering.

Artikel 15 van het ontwerp van decreet voorziet insgelijks in een aanpassing aan artikel 23 van hetzelfde decreet. Daar gaat het over het toezicht op de justitiehuisen. Het tweede en derde lid van het betreffende artikel worden opgeheven. De minister benadrukt daarbij dat dit zeker geen beslissing inhoudt om geen toezicht op de justitiehuisen te organiseren. Ze legt uit dat dat toezicht zal gebeuren door Audit Vlaanderen, dat ter zake over de nodige expertise beschikt. Het toezicht in kwestie gebeurt dan ook op basis van hun eigen regels en regelgeving.

Minister Zuhâl Demir komt dan tot artikel 24 van het decreet op de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, waar het gaat over de klachtenbehandeling voor justitiabelen. Ze legt uit dat dit artikel ongewijzigd blijft. Klachten zullen dus nog altijd ingediend kunnen worden conform de bestaande regeling. Dat betekent

in concreto dat klachten over de werking van de justitiehuzen zullen worden opgenomen door klachtenbehandelaars binnen het Agentschap Justitie en Handhaving.

In antwoord op de vraag naar de structuur van het agentschap geeft de minister aan dat er een vaste structuur is voorzien met zeven afdelingen, waaronder een afdeling Bestuurlijke Handhaving die zal bestaan uit zes personeelsleden. Het is die afdeling die belast zal zijn met de opvolging van het bestuurlijk sanctieregister. Dit zal gebeuren in samenwerking met de afdeling Ondersteunende Diensten waartoe met name de IT-dienst behoort. Daarvoor wordt ook voorzien in een samenwerking met Informatie Vlaanderen.

Voor wat de vraag over cijfergegevens inzake handhaving betreft, beaamt de minister dat ze momenteel enkel kan beschikken over de eigen handavingscijfers. Als er vandaag vragen zijn over de handhaving op andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld over dierenwelzijn, moeten het betrokken departement en de betrokken minister die gegevens aanleveren. Het bestuurlijk sanctieregister zal daarom voorzien welke cijfers er verzameld moeten worden. Het zal ook openstaan voor lokale besturen, politiediensten en de eigen inspectiediensten.

De minister komt dan tot de vele vragen rond het hulpverleningsaspect. Ze stelt in dat verband vast dat Celia Groothedde ten gronde zelfs de beslissing betwist om Justitie uit Welzijn te halen. Dat is echter overeengekomen in het Vlaamse regeerakkoord. Een en ander betekent overigens ook helemaal niet dat er, pakweg, geen degelijke dadertherapie meer mogelijk zou zijn binnen de aanpak van seksueel geweld. Dat er voor de eerste keer een Vlaams actieplan Seksueel geweld is, is trouwens de verdienste van de minister. Zij is daarvoor de coördinerende minister, en zij is daarmee naar de regering en het parlement gegaan. Dat is een primeur voor Vlaanderen. En ook op diverse andere vlakken worden er trouwens versterkingen doorgevoerd. De minister begrijpt dan ook absoluut niet waar men het vandaag haalt dat er op dit vlak niets meer zou gebeuren. Het tegendeel is waar, zoals dus met name mag blijken uit het vorig jaar goedgekeurde actieplan Seksueel geweld, waarbij de minister al haar collega's in de Vlaamse Regering ertoe heeft kunnen bewegen bepaalde acties te ondernemen. Daarvoor ontbeerde Vlaanderen zo'n actieplan, waarin overigens ook de dadertherapie is opgenomen.

Ook op andere terreinen heeft de minister baanbrekend werk verricht. Ze verwijst in dat verband naar de professionalisering van de deradicaliseringsprojecten. Wat er tot tamelijk recent gebeurde, was vrij amateuristisch. Feitelijk was dit uitbesteed aan een imam die gevangenisbezoeken bracht. De minister is daarvan afgestapt en heeft geopteerd voor een doorgedreven professionalisering. In plaats van te werken met een imam, worden er nu ook psychologen, psychiaters, islamexperten en andere deskundigen ingezet. In het licht hiervan heeft ze het dan ook erg moeilijk met de kritiek die sommige commissieleden hier te berde brengen. Allicht is die kritiek meer gebaseerd op een gevoel of intuïtie dan op feiten. Ze vraagt dat de betrokkenen eerder zouden kijken naar haar concrete beleid en naar de concrete beslissingen die ze neemt als minister van Justitie.

Ter attentie van Katrien Schryvers, kan de minister bevestigen dat er ook inzake hulpverlening heel wat gebeurt. Ze mag dat gerust navragen op het terrein, waar Justitie meer dan ooit aanwezig tekent. Zo worden er qua informatie-uitwisseling vandaag trouwens veel meer protocollen afgesloten met het welzijnsveld dan vroeger gebeurde. Dat is een gegeven dat de minister hier heel in het bijzonder wil onderlijnen. Het beeld als zou ze een koele Vrouwe Justitia zijn die alles afstandelijk bekijkt vanuit haar ivoren toren, klopt dus absoluut niet. Integendeel, nog nooit werden er zoveel protocollen en samenwerkingen met het welzijnsveld afgesloten. Dat is dus zeker een positief gegeven. Het uitgangspunt is steeds de vraag hoe ervoor gezorgd kan worden dat er minder slachtoffers vallen en wat er daarvoor allemaal moet gebeuren. En dat is dan ook de eerste vraag die gesteld wordt tel-

kens er een protocol wordt gemaakt. Is de hulpverlening die vandaag bestaat wel de juiste? Allicht vinden sommigen het not done om bepaalde zaken in vraag te stellen, om bepaalde zaken te hervormen, of om bepaalde zaken anders te doen, maar voor de minister is dit wel degelijk de juiste weg. Men moet vandaag dingen in vraag durven stellen. Nu er toch hervormingen worden doorgevoerd, moet men durven nagaan of hetgeen er binnen het welzijnswerk gebeurt wel het juiste is, en of men dat ook niet op een andere manier kan doen. Daarnaast moeten justitiabelen die in Limburg of West-Vlaanderen wonen toch ook op dezelfde hulpverlening kunnen rekenen. Ook de uniformisering van dat aanbod is een noodzakelijke hervorming, iets waar men vroeger te weinig oog voor had.

Minister Zuhail Demir is dan ook niet weinig fier op haar realisaties als Vlaams minister van Justitie. Ze heeft al heel wat stenen verlegd in de rivier. En aangezien de legislatuur nog maar halverwege is, heeft ze nog tijd om haar werk – dat eigenlijk nog maar pas begonnen is – voort te zetten. Het zou al mooi zijn als de federale excellenties – waar Celia Groothedde naar verwees – zoveel kunnen doen als de Vlaamse Regering in de afgelopen twee jaar heeft gerealiseerd. Dat is ook nodig voor alle slachtoffers in dit land. De minister verwijst in dat verband naar de interfederaal vergaderingen die ze daarover bijwoont.

In het verlengde daarvan gaat ze ook even heel specifiek in op het samenwerkingsakkoord rond slachtoffers. Dat is een federaal gegeven dat onderhand al zo'n twintig jaar bestaat. Maar het is zij, als Vlaams minister van Justitie, die anderhalf jaar geleden het initiatief genomen heeft om de zaak eindelijk eens te gaan herzien. Men moet zich de vraag durven te stellen of dat vandaag nog wel de manier is waarop er met slachtoffers moet worden omgegaan. Zo'n herziening van een samenwerkingsakkoord kost natuurlijk tijd en energie. Het is bepaald niet makkelijk om alle federale en andere collega's op alle fronten op eenzelfde lijn te krijgen. Dat is allicht ook de reden waarom het akkoord al twintig jaar in de lade steekt en nooit werd aangepast. De minister benadrukt daarbij dat zij het wel is die de zaak uit de lade heeft gehaald en de aanzet heeft gegeven tot de herwerking ervan. Ze heeft daarbij steeds voor ogen hoe er met de slachtoffers dient te worden omgegaan. Vandaar ook dat ze de kritiek op haar volkomen onterecht vindt. Hetzelfde geldt trouwens voor het samenwerkingsakkoord rond zedendelinquenten. Ook dat samenwerkingsakkoord is al heel lang geleden gesloten en is nooit herzien. Het was daarbij opnieuw zijzelf die als Vlaams minister van Justitie de aanpassing ervan op de agenda gezet heeft.

Dat volgens sommigen de oprichting van een Agentschap Justitie en Handhaving een overbodige luxe is, raakt de koude kleren van de minister niet. Het agentschap in kwestie is voor haar ook geen doel op zich, maar veel meer een middel om tot een betere dienstverlening te komen, om beter op het terrein te kunnen werken, en om er ten volle te zijn voor de slachtoffers. Ze neemt zich dan ook voor om hier gestaag aan verder te werken. Om alles bij de tijd te brengen, ook de hierboven genoemde samenwerkingsakkoorden, is er alleszins een Vlaamse justitie nodig.

2. Tweede besprekingsronde

2.1. Replieken van de leden

2.1.1. Repliek van Adeline Blancquaert

Adeline Blancquaert repliceert dat ze wel degelijk alles goed heeft nagelezen en van de minister dan ook geen instructies hoeft te ontvangen. Als de minister dat wenst, kan ze haar zelfs de betreffende artikels voorlezen zoals die zijn opgenomen in het decreet van 2019, met aanduiding van de wijzigingen die men er wil in aanbrengen via het voorliggende ontwerp van decreet. En uiteraard klopt de uitleg van de minister betreffende artikel 87 van de BWHI, maar ze gaat daarbij gemakshalve

wel voorbij aan het feit dat het Vlaams Parlement het basiskader voor de territoriale organisatie van de justitiehuzen al decretaal heeft vastgelegd. Dat gegeven wordt hier gewoon naar de prullenmand verwezen. Dat getuigt van bijzonder weinig respect voor het toezicht en de inspraak van het Vlaams Parlement.

Met zo'n manier van werken kan men zich afvragen waarom er nog een parlement nodig is. Het kan toch niet de bedoeling zijn om enkel nog een commissie bijeen te roepen om de minister de gelegenheid te geven een pluim op de eigen hoed te steken? Dat is niet de manier waarop hier gewerkt wordt. En ook de denigrerende opmerkingen van de minister over zaken die er helemaal niet toe doen, worden niet gesmaakt. En als de minister het per se wil hebben over de partijwerking van het Vlaams Belang, raadt de spreekster aan om daarover eens een gesprek te hebben na de commissie, want ze heeft zelf ook wel wat opmerkingen over de hypocrisie binnen de partij van de minister. Ze zou die het best eerst aanpakken, vooraleer andere partijen te betrekken in een niet ter zake doend debat.

Adeline Blancquaert vindt dat de minister niet goed bezig is met de denigrerende toon die ze aanslaat, met haar hautaine houding en met het constant zichzelf bejubelen. Ze roept haar op om uit haar ivoren toren te komen en in te gaan op de vragen die in deze commissie leven. Uiteindelijk willen de leden van dit parlement haar gewoon helpen. Iedere commissie opnieuw worden er vragen gesteld en wordt het beleid tegen het licht gehouden. Waar ze dat verdient, krijgt de minister trouwens ook een pluim. Maar met al die (zelf)bewieroking moet de minister er ook tegen kunnen dat er al eens wordt opgesomd wat ze niet goed doet. En net omdat hier iets gebeurt dat niet goed is, heeft het Vlaams Belang twee amendementen ingediend op het voorliggende ontwerp van decreet. Het lid roept de minister op om die zelf eens goed na te lezen, veeleer dan te vertrouwen op wat ze van haar kabinetsmedewerkers krijgt voorgeschoteld. Adeline Blancquaert maakt zich echter geen illusies, en sluit haar tussenkomst af in de verwachting van nieuwe denigrerende opmerkingen van de minister.

2.1.2. *Repliek van Celia Groothedde*

Celia Groothedde denkt dat ze in haar tussenkomst duidelijk genoeg is geweest. Ze heeft letterlijk gezegd dat een aantal beslissingen die nu recent genomen zijn, er eigenlijk al jaren geleden geweest hadden moeten zijn. In haar boosheid heeft de minister zelfs volledig over het hoofd gezien dat ze heeft aangehaald dat het een goede zaak is dat er een interfederaal plan is gekomen tegen gendergerelateerd geweld. Ze heeft dat zelfs letterlijk aangehaald. Ze vindt het echter wel behoorlijk overdreven dat de minister deze realisatie volledig op het eigen conto schrijft. Vele anderen hebben daarvoor immers mee aan de kar geduwd.

Dat alles nog daargelaten, gaat het hier in essentie echter over de negatieve gevolgen die de beslissing om dit agentschap op te richten met zich kan meebrengen. Er zijn immers blinde vlekken. Er zijn namelijk ettelijke wandaden waarvan men weet dat ze met de nodige preventie en sensibilisering gewoon niet zouden voorvallen, waardoor men dus ook dader- en slachtofferschap zou voorkomen. Men weet in de Vlaamse Gemeenschap heel goed dat dat vandaag een pijnpunt is. De minister laat niet na om te zeggen hoe trots ze is om de eerste Vlaamse minister van Justitie te zijn en om onder die titel te kunnen optreden. Maar die acties hangen volgens het lid helemaal niet af van het oprichten van een agentschap, maar wel van het geld dat men al dan niet investeert om eindelijk deze of gene pijnpunten aan te pakken. *Celia Groothedde* begrijpt vooral dat de minister haar titel blijkbaar 62 miljoen euro waard vindt. En wie weet welke investeringen er nog zullen volgen. Waar de minister beweert dat de kritische commissieleden louter op hun gevoel afgaan, stelt het lid dat zij enkel vertolkt wat ook experts, criminologen en de vakbonden zeggen, en wat, op een gegeven moment, zelfs het Vlaams Welzijnsverbond heeft aangehaald. Het staat de minister vrij om dat allemaal weg te zetten als een

gevoel, maar zulk handelen gebeurt dan wel voor eigen rekening. Het lid besluit dat de minister beter zou luisteren naar terechte kritiek.

2.1.3. *Repliek van Maaïke De Vreese*

Maaïke De Vreese denkt dat niet enkel de minister trots is op het feit dat er nu voor de eerste keer een Vlaamse minister van Justitie is. Die trots wordt gedeeld door heel de N-VA-fractie en allicht ook door heel de meerderheid. Het is immers een goede zaak dat al die bevoegdheden die tot voor kort zwaar versnipperd waren, nu bij een enkele minister berusten. Dat daar een budgettair prijskaartje aan hangt, is een prijs die het betalen meer dan waard is. Het laat immers toe om de nadruk te leggen op de slachtoffers, om ervoor te zorgen dat de actieplannen volledig zullen worden uitgevoerd, en om voor dat alles ook in de nodige omkadering te voorzien.

Het lid beaamt verder dat de territoriale organisatie van de justitiehuisen aan de Vlaamse Regering zal toekomen, maar de volksvertegenwoordigers zullen hierop ten volle hun controlerende taak kunnen uitoefenen. Niets belet de leden om met voorstellen en vragen aan het adres van de minister te blijven komen.

Verder blijft het lid erbij dat het in de kritiek op het ontwerp van decreet om een niet-correcte lezing gaat. Ze denkt dat de minister een en ander zeer goed heeft toegelicht aan de hand van de nodige artikelen. Ze meent dat Adeline Blancquaert zich op dat vlak gewoon vergist heeft. Met de vanuit de meerderheid ingediende amendementen (amendement nr. 1 en 3) werden een aantal zaken rechtgezet en werd een correcte voorstelling van zaken gegeven. *Maaïke De Vreese* veronderstelt dat het allemaal misschien een beetje snel is gegaan, en roept op de zaken nog eens in alle rust te bekijken. Dan zal duidelijk worden dat alles klopt.

Afsluitend stelt ze dat ze als volksvertegenwoordiger trots is op de eerste Vlaamse minister van Justitie. Ze roept op tot een gedragen samenwerking binnen de meerderheid en samen met de minister van Welzijn. Maar vandaag komt het er gewoon op aan om de nodige decretale aanpassingen door te voeren.

2.1.4. *Repliek van Ludwig Vandenhove*

Ludwig Vandenhove preciseert dat hij zowel een politieke als een technische vraag gesteld heeft. Ook benadrukt hij dat het hem zeker niet enkel over dierenwelzijn gaat. Voor een ambitieuze minister als deze, betaamt het om qua data en objectieve cijfers alle beleidsdomeinen, en ministeriële collega's, te overspannen. Het gaat daarbij dus ook niet enkel over de welzijnsgerelateerde domeinen waarover nu discussie bestaat, maar over alle Vlaamse beleidsdomeinen waarop handhaving een rol speelt. En dat zal zeker ook niet van vandaag op morgen gerealiseerd kunnen worden. Maar binnen een echt gecoördineerd en geïntegreerd beleid – ook in de relatie met de gemeenten – zijn objectieve cijfers en data onontbeerlijk. Er moeten dan immers klare en heldere doelstellingen worden geformuleerd die zo geobjectiveerd mogelijk zijn. Daarnaast moet er aan de hand van de beschikbare data na afloop van enige tijd ook kunnen geëvalueerd en bijgestuurd worden. Dat was ook de teneur van de tussenkomst die de spreker in deze commissie heeft gehouden naar aanleiding van de bespreking van de begroting voor het jaar 2022. Die beschouwing wilde hij nog eens duidelijk herhalen, omdat een en ander anders dreigde ondergesneeuwd te raken in de andere antwoorden die de minister gegeven heeft.

2.1.5. *Aanvullende repliek van Celia Groothedde*

Celia Groothedde ziet zich verplicht nog een laatste keer tussen te komen, als er tenminste geen verdere opmerkingen aan haar adres meer zijn. Ter attentie van *Maaïke De Vreese* repliceert ze – ten derden male – dat de daadkracht perfect

verhoogd kan worden zonder het dure vehikel van het agentschap. Dat zou ook toelaten om inhoudelijk meer te investeren in preventie en sensibilisering. Dat is immers broodnodig volgens de vele organisaties die actief zijn op het terrein. Het gaat dan onder andere over feministische organisaties, organisaties die werken rond seksueel geweld, organisaties die werken rond sensibilisering en organisaties die werken rond welzijnstaken. Die trekken nu allemaal aan de alarmbel omdat ze vaststellen dat er onvoldoende aan preventie en sensibilisering wordt gedaan.

Dat de oprichting van dit agentschap nu eenmaal in het regeerakkoord staat, is maar een zwak antwoord op die klachten. Haar fractie kan zich in dat regeerakkoord trouwens niet terugvinden. Celia Groothedde duidt een en ander als een ideologische beslissing. Hetzelfde geldt voor de uitstap uit Unia, waar rechts zijn slag thuishaalt. Dit alles is echter niet gebaseerd op inhoud of op feiten. Maar het komt allemaal wel met een zware kostprijs. De spreekster begrijpt dan ook niet waarom een partij als de N-VA, die keer op keer hamert op budgettaire austeriteit, hiervoor 62 miljoen euro veil heeft. En dat om de eerste Vlaamse minister van Justitie te kunnen leveren.

2.1.6. Aanvullende repliek van Adeline Blancquaert

Adeline Blancquaert wenst nog even kort tussen te komen. Ze stelt vast dat er verwezen werd naar artikel 87 van de BWHI, waar staat dat, onverminderd artikel 88 van de BWHI, iedere regering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel beschikt. Dat artikel kan volgens het lid zeker geen juridische basis vormen om alle macht aan het Vlaams Parlement te onttrekken ten voordele van de Vlaamse Regering, a fortiori niet wanneer dit parlement het basiskader voor de territoriale organisatie van de justitiehuisen al heeft vastgelegd. Ten aanzien van Maaïke De Vreese geeft ze nog mee dat ook haar fractie vanzelfsprekend graag meer Vlaamse bevoegdheden ziet. Dat mag duidelijk zijn. Het principedebat over het agentschap is enkele maanden geleden al gevoerd en de standpunten waren toen duidelijk. Het is dan ook wat flauw en doorzichtig dat Maaïke De Vreese het Vlaams Belang over één kam probeert te scheren met de tegenstanders van het agentschap. Adeline Blancquaert herhaalt dat er voor haar fractie niet genoeg Vlaamse bevoegdheden kunnen zijn en dat haar fractie ook best trots is op het feit dat er een Vlaamse minister van Justitie is, die overigens gerust nog veel meer bevoegdheden zou mogen hebben. Met een onafhankelijk Vlaanderen waren al die problemen overigens van de baan.

Afsluitend stelt de spreekster vast dat de uitleg betreffende artikel 87 van de BWHI weliswaar klopt, maar ze blijft erbij dat de minister volledig voorbijgaat aan het feit dat het Vlaams Parlement het basiskader van de territoriale organisatie van de justitiehuisen al heeft vastgelegd. Dat minister Zuhail Demir dit compleet negeert getuigt van bijzonder weinig respect voor dit parlement. Aan Maaïke De Vreese suggereert ze om het decreet van 2019 er eens op na te lezen, kwestie van zelf na te gaan welke artikelen er aangepast worden en over welke aanpassingen het precies gaat in het voorliggende ontwerp van decreet. Zo moet duidelijk worden dat men hier in de fout gaat met het ontwerp van decreet. Het Vlaams Belang probeert dit recht te zetten aan de hand van amendement nr. 2 en 4. Als trots Vlaams volksvertegenwoordiger zou Maaïke De Vreese die amendementen eigenlijk mee moeten goedkeuren. Afsluitend verzekert ze haar collega's nog dat haar fractie hoe dan ook kritisch zal blijven en het niet zal nalaten om vragen te stellen.

2.1.7. Aanvullende repliek van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese stelt dat Celia Groothedde de miljoenen dure kostprijs van het agentschap volledig verkeerd voorstelt. Ze vertrouwt erop dat de minister hier wel voor de nodige opheldering zal zorgen. Met Adeline Blancquaert is ze het eens over het principe dat hoe meer bevoegdheden Vlaanderen krijgt, hoe beter het is. Maar

specifiek in deze discussie denkt ze dat het beter is om 'to agree to disagree' en verder te gaan.

2.2. Repliek van minister Zuhail Demir

Minister *Zuhail Demir* wenst nog kort tussen te komen op twee punten. Vooreerst weerlegt ze de bewering als zou ze in haar job vooral uit zijn op complimenten. Bij het soort werk dat zij doet gaat het niet om het krijgen van complimenten, maar om het in beweging brengen van dingen. Ze zit op de ministersstoel om dingen te doen in het belang van de Vlamingen. Men moet trouwens sowieso niet in de politiek gaan om complimenten te krijgen. En het gaat haar, voor alle duidelijkheid, ook niet om de titel. Waar het haar wel om te doen is, is het beter opvangen van slachtoffers.

Als Celia Groothedde het dan heeft over het agentschap als een duur vehikel, hoopt de minister dat ze beseft dat die 62 miljoen euro bedoeld is om extra personeel aan te werven op het terrein, niet voor het agentschap zelf. Er zijn ondertussen al 150 mensen extra aangeworven die op het terrein worden ingezet voor het uitvoeren van allerhande justitiële taken. Het gaat dan met name over het opvolgen van daders, het nagaan of aan de opgelegde voorwaarden wordt voldaan en ook gewoon het in stand houden van het elektronisch toezicht. Dat laatste is bepaald geen evidentie doordat men op federaal vlak beslist heeft om veel meer in te zetten op alternatieve bestrafing, iets wat overigens ook aanzienlijke meerkosten met zich brengt voor de Vlaamse justitie. Met die 62 miljoen euro worden ook experts aangeworven om te werken rond deradicalisering. De tijd dat men dat aanpakte door één imam in te zetten, ligt achter ons. De minister zet in op echte expertise. Dat men dit alles afdoet als zijnde een duur vehikel, is eigenlijk een slag in het gezicht van al die mensen die met grote inzet bij Justitie werken. Voor velen onder hen die dagelijks op het veld staan, is het engagement zo groot dat men gerust mag gewagen van een roeping.

Naast de inzet van extra personeel wordt er ook extra geïnvesteerd in ICT. Dat is met name belangrijk voor het elektronisch toezicht via enkelbanden. De minister wijst er in dat verband op dat haar diensten nu nog moeten werken met zwaar verouderd materiaal. Ze hoopt dat er tegen het einde van de legislatuur genoeg state-of-the-art enkelbanden beschikbaar zullen zijn om alles effectief goed in de gaten te kunnen houden. En ook dat wordt bekostigd met de 62 miljoen euro waarvan sprake. Er wordt daarmee dus geïnvesteerd in de samenleving. Daders worden beter in de gaten gehouden en opgevolgd. De vloed aan alternatieve straffen die tegenwoordig worden opgelegd, wordt in banen geleid. De minister is ook helemaal geen voorstander van het te ruim gebruiken van alternatieve straffen, want dat brengt zware extra kosten met zich mee voor het Vlaamse niveau dat instaat voor de concrete uitvoering. De minister hoopt dat Celia Groothedde dit alles goed beseft, zo niet, vreest ze dat ze op een andere planeet leeft.

Er is overigens ook flink wat personeel overgenomen. Een deel daarvan zat eerst bij Welzijn, en is overgeheveld naar Justitie. Daar wordt nu, zoals gezegd, nog extra personeel aan toegevoegd. Dat laat toe om een veel aanklampender beleid te voeren rond onze bevoegdheden. De minister heeft in dat verband al verwezen naar zedendelinquentie, naar dadertherapie, naar deradicalisering en naar het actieplan Seksueel geweld: allemaal zaken die de afgelopen jaren zijn aangepakt en die verder uitgediept zullen worden. Maar, zoals ook al is gezegd, een degelijk justitiebeleid kost geld en vergt personeel. Daarom en daarvoor zijn die 62 miljoen euro ingeschreven. Het is zeker niet de bedoeling om hiermee chique gebouwen of ander fraais te gaan huren. Dat zit zelfs helemaal niet in die middelen. Hopelijk wil Celia Groothedde dit inzien. Dat geld gaat ook op aan Family Justice Centers, waar men ondertussen al twee jaar mee bezig is. Dit jaar zullen er hopelijk nog een aantal antennes geopend kunnen worden zodat slachtoffers niet eindelijk

ver moeten reizen om in een Family Justice Center terecht te kunnen. Maar, zoals gezegd, koken kost geld. Hopelijk ziet iedereen dat nu in.

Afsluitend meent minister Zuhail Demir dat het misschien een goede suggestie zou zijn om – zodra de zaken op orde zijn – de nieuwe leidend ambtenaar van het agentschap eens uit te nodigen in deze commissie. Die kan dan nadere toelichting geven over wat er allemaal gebeurt met dat budget, en over de immense behoeften die er zijn op het terrein. Maar de minister kan in dat verband nu al meegeven dat men bij het agentschap heel erg blij is met het extra personeel. Ook de vakbonden hebben hierover al hun tevredenheid uitgedrukt. Het is immers enkel door te investeren in mensen op het terrein dat slachtoffers beter opgevangen kunnen worden en dat daders beter in de gaten kunnen worden gehouden.

De *commissievoorzitter* neemt akte van de intentie om de leidend ambtenaar van het Agentschap Justitie en Handhaving uit te nodigen voor een bespreking in de commissie. Ten indicatieven titel gaat hij ervan uit dat een en ander allicht na het parlementaire zomerreces zal doorgaan.

2.3. Slotrepliek van Celia Groothedde

Celia Groothedde wil nog een laatste poging ondernemen om de patstelling tussen haar en de minister te doorbreken. Hoewel ze telkens haar punten herhaalt, blijft de minister maar naast de kwestie antwoorden. Ze zal dan ook nog een finale poging ondernemen om het punt van Groen te maken.

Vooreerst beklemtoont ze dat voor de – hoognodige – acties die nu inderdaad worden ondernomen, helemaal geen agentschap hoeft te worden opgericht. En ongetwijfeld is men op het terrein blij met de investeringen, maar zoals de minister het voorstelt lijkt het alsof de nieuwe leidend ambtenaar en het agentschap helemaal niets kosten. Dat laatste lijkt haar tamelijk onwaarschijnlijk.

Een tweede punt dat ze nogmaals wil maken, betreft het voorkomen van dader- en slachtofferschap door in te zetten op preventie en sensibilisering. Daar zit nu echter een blinde vlek. Uit de antwoorden van de minister meent ze te begrijpen dat dit bij andere ministers en andere agentschappen thuishoort. Dat is een spijtige zaak waarop men terecht kritiek kan hebben. Ook daarin zou men moeten investeren.

Het zou de minister overigens ook sieren, mocht ze haar verwijten achterwege laten. Daaruit blijkt ook dat ze maar matig respect heeft voor het parlement. Maar zonder die verwijten blijft er natuurlijk maar weinig inhoudelijks meer over. Hoe dan ook gaat het hier ten gronde over een principiële en politieke beslissing waarmee Groen het niet eens is.

III. Stemmingen

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1 tot en met 4

Ter stemming gelegd, worden artikel 1 tot en met 4 aangenomen met 9 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

Artikel 5

Vanuit de meerderheid werd een amendement ingediend (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 1) dat ertoe strekt ook punt III van artikel 5, §1, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen mee op te heffen uit artikel 2, 6°, van het decreet van 29 juni 2018 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit punt III heeft specifiek betrekking op de justitiehuisen, die niet meer tot het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin behoren en dus eveneens onttrokken dienen te worden aan de adviesbevoegdheid van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Bijgevolg dient ook punt III hier uitdrukkelijk te worden vermeld.

Ter stemming gelegd, wordt het amendement aangenomen met 12 stemmen voor, bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt daarna aangenomen met 11 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 onthouding.

Artikel 6 tot en met 11

Ter stemming gelegd worden artikel 6 tot en met 11, zonder verdere opmerkingen, aangenomen met 11 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 onthouding.

Artikel 12

Op artikel 12 werd door het Vlaams Belang een amendement ingediend (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 2) dat ertoe strekt dit artikel te schrappen.

Ter stemming gelegd, wordt dit amendement verworpen met 2 stemmen voor en 12 stemmen tegen.

Het ongewijzigde artikel 12 wordt daarop aangenomen met 9 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Artikel 13

Ter stemming gelegd wordt artikel 13 aangenomen met 11 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 onthouding.

Artikel 14

Op artikel 14 werd zowel vanuit de meerderheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 3) als vanuit het Vlaams Belang (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1114/2, amendement nr. 4) een amendement ingediend.

Amendement nr. 4 van het Vlaams Belang strekt ertoe artikel 14 te schrappen. Ter stemming gelegd wordt dit amendement verworpen met 2 stemmen voor en 12 stemmen tegen.

Amendement nr. 3 van de meerderheid strekt ertoe de gehele tekst van artikel 14 te vervangen. In het ontwerp van decreet blijkt abusievelijk een verkeerde tekst te zijn geslopen die betrekking heeft op toezicht, daar waar – zoals mag blijken uit het advies van de Raad van State en uit de artikelsgewijze commentaar – artikel

14 dient te voorzien in een rechtsgrond voor het subsidiëren van initiatieven inzake de strafuitvoering. Ter stemming gelegd wordt dit amendement, en daarmee dus ook het nieuwe artikel 14, aangenomen met 10 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Artikel 15 en 16

Ter stemming gelegd worden artikel 15 en 16, zonder verdere opmerkingen, aangenomen met 11 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 onthouding.

Artikel 17

Ter stemming gelegd, wordt artikel 17 aangenomen met 9 stemmen voor, 4 stemmen tegen en 1 onthouding.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving, zoals hierboven geamendeerd, ten slotte aangenomen met 9 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Jo BROUNS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ARIEC	Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum
BWHI	bijzondere wet tot hervorming der instellingen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IT	informatietechnologie

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Art. 2. In artikel 15 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden "anonieme en globale" worden vervangen door het woord "gepseudonimiseerde";
- 2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens, de voorwaarden en modaliteiten van de gegevensverwerking, vermeld in het eerste lid, nader."

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten

Art. 3. In artikel 2, 29°, van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten wordt de zinsnede "met uitzondering van het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen, de beroepsopleiding, de omscholing, de herscholing en het tewerkstellingsbeleid van mindervaliden" vervangen door de zinsnede "met uitzondering van het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen, de beroepsopleiding, de omscholing, de herscholing en het tewerkstellingsbeleid van mindervaliden en van de juridische eerstelijnsbijstand".

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid

Art. 4. In artikel 2, 12°, van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid worden de woorden "met uitzondering van het beleid op het vlak van het onthaal en de integratie van inwijkelingen" vervangen door de woorden "met uitzondering van het beleid over het onthaal en de integratie van inwijkelingen en over de juridische eerstelijnsbijstand".

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 29 juni 2018 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. 5. In artikel 2, 6°, van het decreet van 29 juni 2018 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden "en justitiehuisen" worden opgeheven;
- 2° de zinsnede "vermeld in artikel 5, §1, II, 2°, 7° en 8°, en III" wordt vervangen door de zinsnede "vermeld in artikel 5, §1, II, 2° en 7°".

Art. 6. In artikel 4, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “en justitiehuisen” opgeheven.

Art. 7. In artikel 6, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “en justitiehuisen” opgeheven.

Art. 8. In artikel 10, eerste lid, 4°, 8° en 9°, van hetzelfde decreet worden de woorden “en justitiehuisen” opgeheven.

Art. 9. In artikel 14, §1, tweede lid, 3° en 10°, van hetzelfde decreet worden de woorden “en justitiehuisen” opgeheven.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019

Art. 10. In artikel 31, §1, van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019, gewijzigd bij het decreet van 29 maart 2019, wordt de zinsnede “Vlaams Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin” vervangen door de zinsnede “Agentschap Justitie en Handhaving, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap “Agentschap Justitie en Handhaving”,”.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand

Art. 11. In artikel 2, 16°, van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand worden de woorden “of de opdrachten van de justitiehuisen” opgeheven.

Art. 12. Artikel 6 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. De justitiehuisen bestaan uit een centraal bestuur en gedecentraliseerde diensten. Minstens een van de gedecentraliseerde diensten verzekert de opvolging en de uitvoering van het elektronisch toezicht.

De Vlaamse Regering bepaalt de organisatie van de gedecentraliseerde diensten van de justitiehuisen.”.

Art. 13. In artikel 7, vierde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin” vervangen door de zinsnede “Agentschap Justitie en Handhaving, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap “Agentschap Justitie en Handhaving”,”.

Art. 14. Artikel 21 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 21. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten initiatieven subsidiëren die bijdragen tot de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de subsidiëring.”.

Art. 15. In artikel 23 van hetzelfde decreet worden het tweede en derde lid opgeheven.

Art. 16. Aan artikel 27, §3, van hetzelfde decreet worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De kwetsbaarheid van de doelgroepen wordt bepaald aan de hand van criteria die rekening houden met de kenmerken van de personen of groepen, de levens- en sociale omstandigheden van personen of groepen en van het hulpaanbod. Kwetsbare doelgroepen zijn groepen die conform die criteria als kwetsbaar worden beschouwd.

De Vlaamse Regering kan de criteria voor het bepalen van de kwetsbaarheid van de doelgroepen nader bepalen.”.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Art. 17. Dit decreet, met uitzondering van artikel 2, 12 en 16, heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2022.

Artikel 2, 12 en 16 treden in werking de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.